



**בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים
בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי**

22 נובמבר 2016

ענ"א 16-11-47891 פלונית (קטינה) נ' עו"ס חוק נוער בית שמש ואח'

1

המערערת פלונית (קטינה)
ע"י ב"כ עו"ד מלי קיסלסי

נגד

המשיבים 1. עו"ס חוק נוער בית שמש
2. אלמוני
3. אלמונית

2

3

החלטה

4

5 1. בפניי ערעור דחוף, שהוגש היום, על החלטת בית משפט השלום לנוער בבית שמש (כב' השופט
6 ניר זנו), מאתמול, יט חשון תשע"ז (20.11.16), בתנ"ז 16-06-26801 (להלן – "ההחלטה"), שבה
7 הורה כי הקטינה, המערערת (להלן – "הקטינה" או "המערערת"), תישאר במחלקה
8 הפסיכיאטרית לילדים ולנוער, בבית חולים הדסה עין כרם, עד ליום 28.11.2016, וכי התיק
9 נקבע להמשך ליום 27.11.2016.

10

11 2. העתירה בערעור היא כפולה, ומבוקש כי היא תינתן, במעמד צד אחד, שלא במעמד הצדדים,
12 לאור הדחיפות:

13 להורות על שחרורה של הקטינה;

14 לחלופין, להורות על הבאתה של הקטינה הנ"ל בפני הוועדה הפסיכיאטרית, ביום 22.11.2016,
15 האמורה להתקיים בחיפה.

16

17 3. הנתונים העובדתיים, כפי שעולים מתיק בית משפט קמא (אותו חלק שהוגש לי במסגרת
18 הנספחים לערעור), אינם שנויים במחלוקת, ויתוארו, בקצרה, להלן.

19

20 4. המערערת הינה קטינה בת 17 וחצי, הסובלת מאנוורקסיה ומתת משקל קיצוני.
21 היא אושפזה, בעבר, במחלקה לפסיכיאטריה של הילד, לפני כחצי שנה, כאשר הגיעה עם תת
22 משקל קיצוני, ועלתה במשקל כמעט עד הגעתה למשקל היעד.

23 לקראת סוף האשפוז הקודם, שוחררה הקטינה על ידי הוועדה המחוזית לפסיכיאטריה
24 ילדים.



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

22 נובמבר 2016

ענ"א 16-11-47891 פלונית (קטינה) נ' עו"ס חוק נוער בית שמש ואח'

- 1 מאז השחרור, טופלה המערערת בתחנה לבריאות הנפש בבית שמש. אך, באופן מעשי, הטיפול
2 לא היה מסודר, והמערערת ירדה במשקל של 14 ק"ג.
3 בעקבות כך, צוות התחנה לבריאות הנפש המליץ על אשפוז של הקטינה במחלקה
4 הפסיכיאטרית של הילד.
5 לאור סירובה של המערערת, הוצא צו על ידי בית משפט.
6
- 7 באשפוז האחרון, כפי שעולה מחוות דעתו של ד"ר שלו עמית, פסיכיאטר ילדים ונוער, מיום
8 16.11.16, היא מתמצאת מכל הבחינות, תהליך חשיבתה תקין, היא מודעת לרזון, אך מביעה
9 חשש מעליה במשקל. היא מבינה שהיא סובלת מאנורקסיה, אך, להערכת ד"ר שלו, "נראה
10 שאינה מבינה כלל מדוע חשוב לשמור על משקל תקין ו שאינה מעוניינת בכך בכלל".
11
- 12 במסגרת פרק "הערכה", בחוות הדעת של ד"ר שלו עמית נאמר, כי השלב שבו נמצאת הקטינה
13 הוא סיכון גבוה, שיכול להיחפך לכרוני, וכי טיפול בקהילה אינו אפשרי, שכן זה הוביל
14 להידרדרות במצב.
15 גם אשפוז יום אינו מתאים, לדעת ד"ר שלו עמית, וחובה להמשיך עם אשפוז מלא.
16
- 17 בדיון שהתקיים בבית משפט קמא, ביום 20.11.16, עמדת העו"ס הייתה להמשיך אשפוז כפוי,
18 אם כי גם העו"ס ערה לכך שלא התקיימו התנאים המשפטיים הדרושים, בדבר כינוס ועדה
19 פסיכיאטרית.
20
- 21 ב"כ הקטינה, עו"ד מלי קיסלסי, טענה בבית משפט קמא, כי אין סמכות לאשפוז, ללא דיון
22 והכרעה של ועדה פסיכיאטרית.
23
- 24 ניתנה זכות טיעון לקטינה עצמה בבית משפט קמא, והיא דיווחה על קשיים באשפוז, בכך
25 שחירותה האישית נפגעת. היא ביקשה כי תעבור לאשפוז יום, תוך הבנה כי אם לא תעמוד
26 בתנאי אשפוז היום, כי אז, "אני אעלה קומה אחת לאשפוז מלא וזה בידיים שלי" (עמ' 11,
27 שורה 17 לפרוטוקול של בית משפט קמא).
28
- 29 ראוי לציין, כי בסיום הפרוטוקול מופיעה הערת בית המשפט: "בית המשפט מקיים שיחה
30 חסויה עם הקטינה" (עמ' 12 שורה 13 לפרוטוקול של בית משפט קמא).
31



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

22 נובמבר 2016

ענ"א 16-11-47891 פלונית (קטינה) נ' עו"ס חוק נוער בית שמש ואח'

11. בית משפט קמא ניתח, בהחלטתו נשוא ערעור זה, את המצב העובדתי והמשפטי, לפיו ניתן
2 צו אשפוז למשך שבעה ימים, ביום 16.11.16, שהוארך על ידי מנהל המחלקה, עד ליום
3 20.11.16.
12. מאחר והוועדה הפסיכיאטרית הקרובה באזור ירושלים תהיה, רק ביום 24.11.16, דהיינו:
4 ארבעה ימים לאחר תום הוראת המנהל, שפגה ביום 20.11.16, הגיע בית משפט קמא
5 למסקנה, כי בנסיבות המקרה די בחוות דעתו של ד"ר שלו, מיום 13.11.16. בית המשפט קבע
6 כי הוא "יכול להסתפק בשלב זה בדרישות החוק, על פי סעיף 3ד(2) לחוק הנוער (טיפול
7 והשגחה), תש"ך-1960, ולקבוע כי חוות דעתו של הפסיכיאטר ד"ר שלו עמית, אשר הוגשה
8 לבית המשפט הינה עונה על הצורך בחוות דעת של פסיכולוג מומחה' שבדק את הקטין, כי
9 מצבו הנפשי של הקטין מצריך טיפול פסיכולוגי לשם מניעת נזק נפשי והתפתחותי".
10
11
12
13. ראוי לציין, כי חלופה נוספת שעלתה במהלך הדיון, והיא, כי הקטינה תובא בפני הוועדה
13 המתקיימת מחר, 22.11.16, בחיפה, לא התקבלה על דעת בית המשפט, לאור הערת העו"ס
14 לחוק הנוער, לפיה הקטינה אינה יכולה להשתלב בוועדה זו (עמ' 14, שורות 16-17 לפרוטוקול
15 של בית משפט קמא).
16
17
14. ב"כ הקטינה, עו"ד מלי קיסלסי, מנתחת את סעיפי החוק, ומסקנתה היא כי כאשר מדובר
18 באשפוז כפוי ולא בטיפול במרפאה, אין מקום לעשות קיצורי דרך, ואין להסתפק בחוות דעת
19 מומחה אחד, אלא יש להביא את עניינה של הקטינה לפני הוועדה הפסיכיאטרית, שכן,
20 לדבריה, "דרישת חוק הנוער (טיפול והשגחה) לקיומה של ועדה פסיכיאטרית, עת מבקשים
21 הארכת צו אשפוז, הינה דרישה מהותית ואינה דרישה פורמלית. החוק דורש אסמכתא
22 רפואית נוספת בדמות הוועדה".
23
24
15. בשל דחיפות העניין, ולאור העובדה שהשעה הינה 13:33, לא ניתן לקיים דיון במעמד שני
25 הצדדים, ועל כן, הגעתי למסקנה, לפיה יש להיענות לבקשה החלופית של המערערת, ואני
26 מורה כי הקטינה תובא לדיון בפני הוועדה הפסיכיאטרית, מחר, 22.11.16, בחיפה.
27
28
16. אנמק, בשל קוצר הזמן, בתמצית.
29
30
17. חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960 (להלן – "החוק") תוקן בשנת תשנ"ה, והוספו לו
31 סעיפים 33 – 3ז, שעניינם טיפול נפשי בקטין.
32



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

22 נובמבר 2016

ענ"א 16-11-47891 פלונית (קטינה) נ' עו"ס חוק נוער בית שמש ואח'

- 1
- 2 18. הסעיפים הולכים "מן הקל אל הכבד": תחילה, בדיקה נפשית במרפאה; לאחר מכן, בדיקה
- 3 פסיכיאטרית באשפוז; בשלב הבא - טיפול נפשי במרפאה; והשלב האחרון - שבו אנו מצויים
- 4 בתיק זה - המוסדר בסעיף 3 לחוק, הוא "אשפוז לצורך טיפול פסיכיאטרי", הכותרת של
- 5 הסעיף.
- 6
- 7 19. בעניין זה, מצויים אנו במסגרת סעיף 3ה(א)(2) סיפא, הקובע כי בית משפט רשאי לאשפז קטין
- 8 בבית חולים, לצורך קבלת אשפוז נפשי, אם מאובחנת אצלו הפרעה נפשית קשה, העלולה
- 9 לסכן אותו (וביחס לתנאי זה - אין מחלוקת כי הוא חל), כאשר הסעיף מוסיף את המילים
- 10 הבאות: "ובלבד שבית המשפט לא יורה על אשפוז הקטין, אלא אם נוכח, על סמך חוות דעת
- 11 של ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים ולנוער שבדקה את הקטין, כי לא ניתן לטפל בקטין
- 12 אלא בדרך אשפוז".
- 13
- 14 20. בעיניי, תנאי זה הוא תנאי קרדינלי, שכן מדובר בחירות אדם.
- 15 קטין, בכלל אדם הוא.
- 16 לעניין זה, ראוי גם להזכיר את סעיף 3 לחוק, לפיו קטין שמלאו לו 15 שנים, אשר אינו מסכים
- 17 לאשפוז בבית חולים, יהיה הקטין משיב, ויש לו זכות ייצוג על ידי עו"ד (מלאכה שעושה עו"ד
- 18 קיסלסי במסירות רבה).
- 19
- 20 21. ה"פתרון" שמצא בית משפט קמא, לפיו ניתן להסתפק באישור לפי סעיף 3ד(א)(2) לחוק,
- 21 הקובע כי "בית משפט נוכח, על סמך חוות דעת של פסיכולוג מומחה, שבדק את הקטין, כי
- 22 מצבו הנפשי של הקטין מצריך טיפול פסיכולוגי לשם מניעת נזק נפשי להתפתחותו", אינו
- 23 מתיישב עם הוראת הרישא של סעיף 3ד(א), הקובע כי כל ההוראות הללו חלות במקרה שבו
- 24 "בית משפט הדן בעניינו של קטין רשאי להורות על טיפול נפשי בקטין...". וכאמור בכותרת
- 25 של הסעיף, מדובר בטיפול נפשי במרפאה, ולא אשפוז לצורך טיפול פסיכיאטרי, שבו עוסק
- 26 סעיף 3ה, שהוסבר לעיל בפיסקאות 18-19.
- 27
- 28 22. הדרישה בסעיף 3ה(א)(2) לחוק, בדבר הצורך לקבל חוות דעת של ועדה פסיכיאטרית מחוזית
- 29 לילדים, כאשר עליה לבדוק את הקטין ולהמליץ האם ניתן לטפל בקטין בדרך אשפוז או שלא
- 30 בדרך אשפוז, היא דרישה מהותית, ובעניין זה - צודקת ב"כ המערערת.
- 31



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

22 נובמבר 2016

ענ"א 16-11-47891 פלונית (קטינה) נ' עו"ס חוק נוער בית שמש ואח'

- 1 ראו לציין כי סעיף 3(א)2 לחוק מפנה לגוף, ששמו "ועדה פסיכיאטרית מחוזית לילדים
2 ולנוער". ועדה זו, כאמור בסעיף 1 לחוק, שהוא סעיף ההגדרות, קובעת כי מדובר בוועדה,
3 כאמור בסעיף 24 לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991.
4
- 5 עיינתי בסעיף 24 לחוק הנ"ל, ושם נקבע כי מדובר בוועדה המורכבת מחמישה אנשים, בעלי
6 כשירויות אלה:
7 משפטן, הכשיר לשמש שופט שלום;
8 רופא בעל תואר מומחה בפסיכיאטריה של הילד והמתבגר;
9 פסיכולוג, בעל תואר מומחה בפסיכולוגיה קלינית, בעל ניסיון מקצועי בטיפול בילדים ונוער;
10 פסיכולוג, בעל תואר מומחה בפסיכולוגיה חינוכית;
11 עובד סוציאלי, בעל ניסיון מקצועי בתחום ילדים ונוער.
12
- 13 משבחר המחוקק למנות גוף של חמישה מומחים מדיסציפלינות שונות, הכוללות משפטן,
14 פסיכיאטר, שני פסיכולוגים ועובד סוציאלי, לא ניתן לקבל את "קיצור הדרך", שעשה בית
15 משפט קמא, בכך שהסתפק בחוות דעת של פסיכיאטר ילדים אחד בלבד, הוא ד"ר שלו עמית;
16 וזאת, בנוסף לכך שלא ניתן להתבסס על סעיף 3(א)2 לחוק, שעניינו טיפול נפשי במרפאה,
17 בעוד אנו עוסקים באשפוז לצורך טיפול פסיכיאטרי, שבו, החירות של המאושפז ניטלת.
18 לכן, רק ועדה פסיכיאטרית של חמישה מומחים, כאמור, היא זו שהמחוקק הפקיד בידה את
19 הסמכות לתת חוות דעת, ורק לאחריה רשאי בית המשפט לנוער לקבוע את האשפוז הכפוי.
20
- 21 לא ראיתי לנכון, במעמד צד אחד, להורות על שחרור מייד, על אף שלכאורה, מדובר במעין
22 "הביאס קורפוס", שכן, אין חולק, כי מדובר במצב לא פשוט של הקטינה, והפתרון החלופי
23 של הבאת הקטינה בפני בוועדה הפסיכיאטרית מחר בחיפה, הוא הפתרון המאוזן והנכון
24 בנסיבות המקרה.
25
- 26 אני ער לכך שיתכן ויש קשיים טכניים בעניין, וגם בחוות דעתו של ד"ר שלו יש התייחסות לכך
27 שהדבר עלול להזיק לקטינה.
28 אך, עדיין, במערכת השיקולים המחייבת את בית המשפט לשמור על החוק, ככתבו וכלשונו,
29 מול קשיים טכניים וארגוניים, ואולי, נזק נמוך של טלטלת הילדה מבית החולים הדסה
30 בירושלים לחיפה, אני מבכר את שמירת החוק והגנה על זכויות היסוד של הקטינה, שעניינה
31 יוכרע בדרך נכונה.
32



בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים בפני סגן הנשיא, כב' השופט משה דרורי

22 נובמבר 2016

ענ"א 16-11-47891-11 פלונית (קטינה) נ' עו"ס חוק נוער בית שמש ואח'

- 1 סוף דבר : הערעור מתקבל בחלקו, על פי החלופה השנייה, באופן הבא :
2 א. המשיבה 1 תדאג לכך שהקטינה תתייצב מחר, יום שלישי, כא חשון תשע"ז
3 (22.11.2016), בפני הוועדה הפסיכיאטרית בחיפה. אם יש צורך, גם הוריה של
4 המערערת, משיבים 1 ו-2, יתלוו אליה.
5 ב. תוצאות החלטת הוועדה הפסיכיאטרית יימסרו בפקס, באותו יום, לבית משפט זה
6 ולבית המשפט לנוער.
7 ג. ב"כ המערערת, עו"ד קיסלסי, תודיע לבית המשפט, עד ליום 24.11.2016, האם
8 בכוונתה להמשיך בדיון בערעור, או שהעניין הגיע לפתרון, או שבכוונתה לבקש לקיים
9 דיון בבית משפט השלום לנוער לאור תוצאות הוועדה, באופן שלאחר החלטת בית
10 משפט קמא תהיה לה אפשרות (אם עניינה של הקטינה יחייב זאת, לשיטתה), להגיש
11 ערעור חדש, שיתייחס להחלטה החדשה.
12
13 29. המזכירות תשלח העתק החלטה זו בדחיפות לצדדים בהליך זה, ותוודא טלפונית קבלת
14 ההחלטה על ידי עו"ד מלי קיסלסי וכן על ידי המשיבה 1.
15
16 ניתנה היום, כ"א חשוון תשע"ז, 22 נובמבר 2016, בהעדר הצדדים.
17

משה דרורי, שופט

סגן נשיא

18
19
20